

Karfafa amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani a tsakanin mata a jihar Sokoto

Aikin Breakthrough RESEARCH ya gudanar da bincike a watan Satumba 2019 a kan dabi'un mata game da kula da lafiya a lokacin da suka sami juna-biyu ko suka haihu a cikin shakaru biyu da suka wuce.

Mace daya (1) ne kowai cikin mata goma (10) (12%) a cikin goma (10) daga cikin kananan hukumin Jihar Sokoto da aka gudanar da bincike ke amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani.

Sakamakon Nazarin Jihar Sokoto

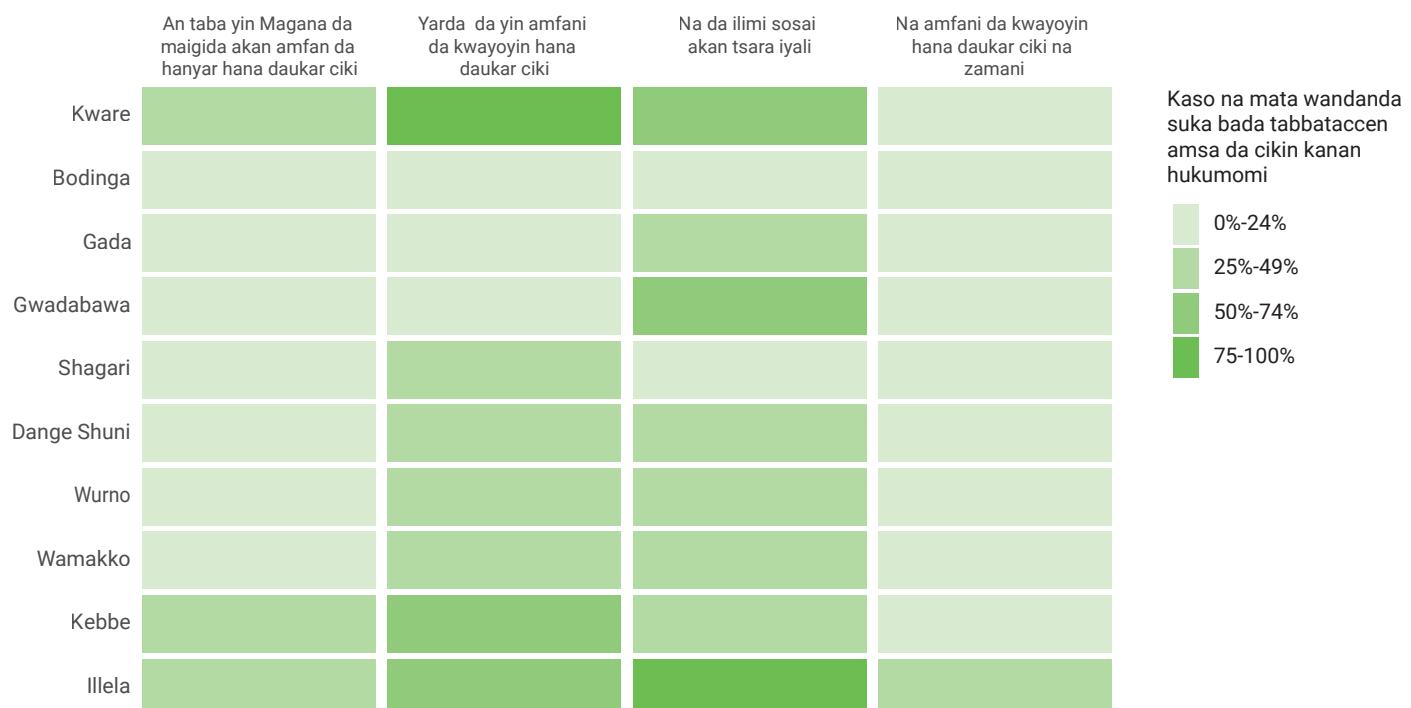
Nazarin lura da halayyar ya gano **muhimman abubuwu guda uku** don inganta amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani. Kashin da aka nuna a kasa sune kasa da tsaka-tsakin makin na duk kananan hukumomin da aka zaba domin binciken. Matsakaitan adadin za su iya shan bambam da matsaikacin maki da aka nuna a shafin na gaba.

†An yi la'akar da sanin amfanin tsara iyali game da mata da yaran su, da sanin cewa yin amfani da kywayoyin hana daukar ciki na da wasu illoli sanannue, da amfanin haihuwan yara bayan shekaru 18 da kuma illolin kunika wajen auna yawan ilimi akan tsara iyali.

Idan an kara inganta waddanan abubuwun, neman magani zai iya karuwa a jihar Sokoto.

Sakamakon Nazari Na Kananan Hukumomi a Jihar Sokoto

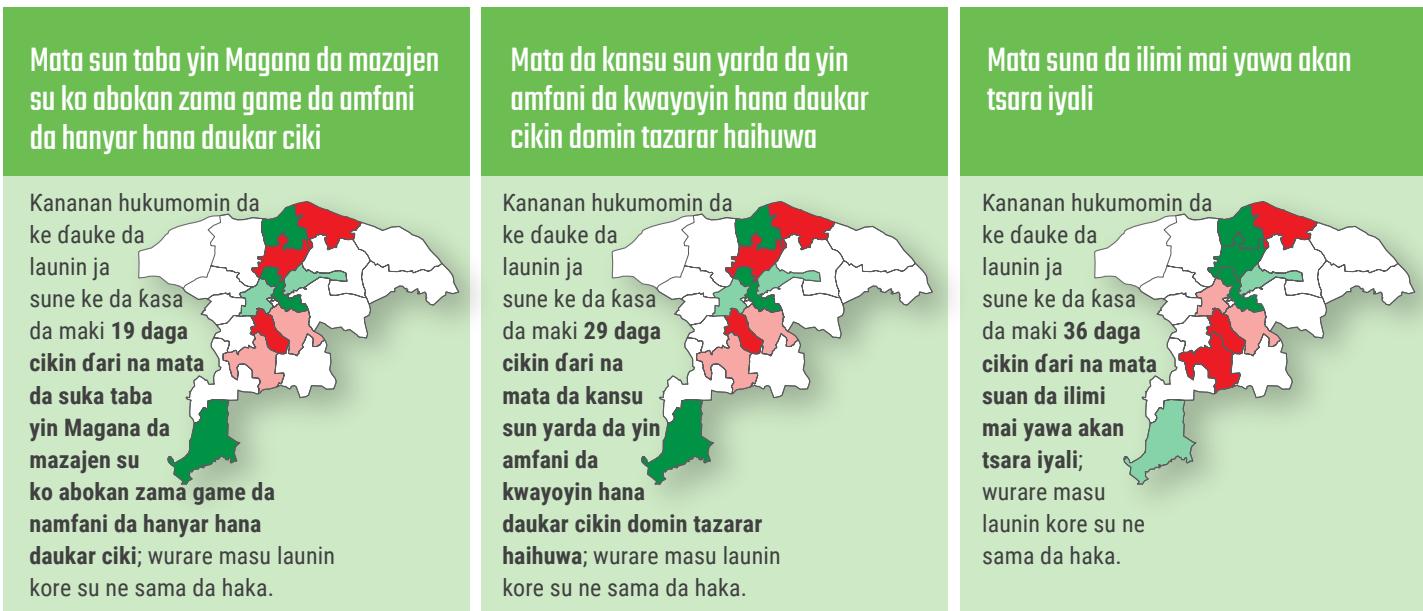
Karfafa amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani a tsakanin mata a jihar Sokoto

Aikin Breakthrough RESEARCH ya gudanar da bincike a watan Satumba 2019 a kan dabi'un mata game da kula da lafiya a lokacin da suka sami juna-biyu ko suka haihu a cikin shakaru biyu da suka wuce.

Sakamakon binciken da aka yi ta jihar Sokoto

Binciken kan dabi'un matan ya gano cewa, muhimman abubuwa guda uku ne da zai inganta yin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani. Adadin kowanne maki a cikin akwati shi ne maki kasa da tsaka-tsakin makin (kashi 50 daga cikin dari). Rabin kananan kukumomi sun samu makin fiye da hamsin (**masu launin ja**) kuma sauran kananan hukumomi sun samu maki fiye da hamsin (**masu launin kore**).

Karin bayani: Bangaren da aka sanya wa launi mai haske sune ke dab da mataki na kasan ko saman tsakiya. Yankuna masu launi duhu-duhu, sun nesanta da na tsakiya, a inda yake nuni da kasa da kashi 25 daga cikin dari ko sama da kashi 75 daga cikin dari. Kananan hukumomi da ke dauke da launin fari ba sa cikin samfurin nazarin. Saboda haka, babu bayani maki kamar yadda aka yi wa sauran.

Ta ya ya ne za a yi amfani da wannan bayani don inganta yin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani a jihar Sokoto?

Tattaunawa da tambayoyi akan kalubalen da aka fuskanta a abubuwan da suke taimakawa wajen yin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani na iya samun mahanga akan yanda za a inganta taimako a waddanan bangarori ta hanyar yin tambayoyi kamar haka:

- Mene ne ya bambanta a shiyoyin kananan hukumomin da ke dauke da launin **kore** da zai iya bayyana nagartar tafyar da aikinsu a kananan asibitocin? Shin, ko kananan hukumomi masu dauke da launin **kore** suna samu karin tallafin kayan aiki daga waje da kuma samun horon inganta kwarewa wajen tafiyar da aikinsu da na wayar da kan al'umma?
  - Mene ne zai bambanta al'ummomin da zasu iya bayar da cikakken bayanin irin gudunmawar da kananan hukumomi ke bayar wa a fagen lura da lafiya? Shin, ko suna da jaruman shugabanni da nagartattun kwamitoci a kowanne yankin, ko ana bayar da dama ga 'yan yankin da su shigo domin bayar da gudunmawa a kan harkar bunkasa dorewar kula da lafiyar jama'ar yankin?
  - Wasu kalubale ne a cikin kananan hukumomi masu launin **ja** da suke tasiri akan muhimman abubuwa uku da aka lissafa
- wato ilimin tsara iyali, yarden mata da kuma yin Magana da mazajen su , da kuma yanda abubuwan nan suke hana mata yin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani? Ta ya ya ne shugabanni da sauran al'ummar yankin za su iya kawo karshen wadannan kalubalen?
- Shin kananan hukumomin masu launin **kore** na da abubuwan da ke kara ilimin mata, da yarda, da daman yin Magana da mazajen su da kuma yin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani? Ta ya ya za su yi amfani da hakan a dace a yankuna masu karancin amfani da kwayoyin hana daukar ciki na zamani?
  - Ta yaya za a inganta aikin ko bayanai zuwa ga al'ummomi da gidajen da ke cikin matukar bukatar ingantacen bayanai a kan muhimancin amfani da kwayoyin hana daukar ciki?

Breakthrough ACTION da Breakthrough RESEARCH manyan shirye-shiryen USAID ne don canjin halin zamantakewa da halaya da suke aiki don bunkasa aiwatar da dabi'ar baiwa kiwon lafiya muhimanci don samun bunkasar lafiya da cigaba.

Wannan Bincike mai lakanin Breakthrough RESEARCH ya samu tabbata ne tare da kyakkyawar tallafin mutanen amurka ta hanun hukumar kula da cigaban kasashe na amurka (USAID) a karkashin yarjejeniya ta hadin kai mai lamba AID-OAA-A-17-00018. Bayanan da wannan kundi ya kunsa ra'ayi ne na wannan binciken Breakthrough RESEARCH da kuma hukumar Population Council, bai zama tilas yana da alaka da ra'ayin hukumar USAID ba ko na gwamnatin Amurka.